

JONGERENBUS IN PENDRECHT

Rapportage 1999 over het bus-project Charlois' Welzijn

Anne van Veenen

februari 2000

JONGERENBUS IN PENDRECHT

Rapportage 1999 over het busproject Charlois' Welzijn

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Achtergronden en doelstellingen van het project	3
2.1 Achtergronden van het project	3
2.2 Doelstellingen	4
2.3 Positionering van het project binnen Charlois' Welzijn	5
3. Inzet van de bus in 1999	6
3.1 Ossenissebuurt	6
3.2 Wielewaal	11
3.3 Cijfers en gegevens over 1999	14
3.4 Enkele conclusies en aandachtspunten	16
4. Resultaten en voorstellen voor een vervolg	18
4.1 Samenvatting van de resultaten	18
4.2 Voorstellen voor een vervolg	19

Bijlage 1: Rapport over Busproject 1997 - 2000; Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond / Bureau Slinge, 1999

Bijlage 2: Schema van 3 categorieën van overlast; Projectvoorstel Jong en oud in Pendrecht, deelgemeente Charlois e.a., 1998

1. Inleiding

Vanaf medio 1997 werkt Charlois' Welzijn in de wijk Pendrecht met een 'jongerenbus', een omgebouwde stadsbus die dient als mobiel trefpunt voor jongeren.

De bus wordt gebruikt met twee doelen:

- als middel om contact te leggen met groepen jongeren
- als middel om relaties te leggen tussen jongeren en andere buurtbewoners.

Het project werd in de periode 1997 tot 2000 gefinancierd via projectsubsidies van de deelgemeente Charlois en het projectbureau Grote Stedenbeleid.

In deze rapportage wordt beschreven wat de resultaten zijn van het project in het jaar 1999. De rapportage is een vervolg op de Tussentijdse Rapportage van Charlois' Welzijn over 1997 en 1998. (Tussentijdse Rapportage Busproject, Charlois' Welzijn 1998)

De rapportage werd gemaakt in opdracht van Charlois' Welzijn.

De rapportage is tot stand gekomen op basis van gesprekken met:

- medewerkers van Charlois' Welzijn: Philip Braas, medewerker op de bus (werkzaam als jongerenwerker), Corry Kreuk, projectmedewerker (werkzaam als opbouwwerker in Ossenissebuurt), Nel ten Boden (productgroepmanager Maatschappelijke Activering), Ad Budel (stafmedewerker)
- deelgemeente Charlois (Werner van Dorst, beleidsmedewerker)

Govert Rietveld, wijkagent in Pendrecht van de Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond / Bureau Slinge, stelde een rapport op over het busproject dat is bijgevoegd (bijlage 1).

Het volgende materiaal werd bestudeerd:

Jong en Oud in Pendrecht, Verslag van een werkconferentie; Voortvarend Charlois, 1996

Busproject en andere ideeën in kader van Jong en Oud; Charlois' Welzijn, 1996
Projectvoorstel en Covenant Jong en Oud in Pendrecht; deelgemeente Charlois,
Projectbureau Geïntegreerd Veiligheidsbeleid, Politie Bureau Slinge, Charlois' Welzijn,
1998

Tussentijdse Rapportage Busproject; Charlois' Welzijn, 1998

Charlois' Welzijn in beeld, jaarverslag 1998 en jaarplan 1999; Charlois' Welzijn, 1998

De opzet van deze rapportage is als volgt.

In hoofdstuk 2 worden de achtergronden en doelstellingen van het project en de ontwikkelingen in 1997 en 1998 geschetst.

Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de inzet van de bus in 1999 aan de hand van de interventies in de Ossenissebuurt en in Wielewaal. Daarop volgt een cijfermatig overzicht. Het hoofdstuk wordt afgesloten met enkele conclusies en aandachtspunten. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de resultaten van het project en voorstellen voor een vervolg.

2. Achtergronden en doelstellingen van het project

In dit hoofdstuk worden de achtergronden en doelstellingen van het project beschreven en wordt de positionering van het project binnen Charlois' Welzijn aangegeven.

2.1 Achtergronden van het project

Charlois' Welzijn ontwikkelde in 1996 het idee om een omgebouwde stadsbus in te zetten als instrument voor het ambulant jongerenwerk. Daarmee werd beoogd om contacten te leggen met groepen jongeren die geen gebruik maken van reguliere voorzieningen en die door rond te hangen op straat zorgen voor overlast.

Door de deelgemeente Charlois en het projectbureau Voortvarend Charlois (voor Grote Steden Beleid en Wijkaanpak) werd dit voorstel gehonoreerd in het kader van een conferentie over jongeren in de wijk Pendrecht.

Deze conferentie vond plaats onder het motto 'Jong en oud in Pendrecht'. Probleemstelling van de conferentie luidde dat problemen rond jongeren in de wijk vooral voortkomen uit onbegrip en een gebrek aan tolerantie over en weer van 'jong en oud'. Het busproject werd gezien als een methode om contacten te leggen met jongeren en andere bewoners om zo het wederzijds begrip te vergroten.

Een tweede project dat voortkwam uit de conferentie was de vorming van 'jong & oud-platforms'. De platforms zijn bedoeld als instrument voor het vergroten van de communicatie tussen jongeren en andere bewoners en voor het ontwikkelen van gezamenlijke initiatieven.

In de tweede helft van 1997 kon de jongerenbus worden ingezet in Pendrecht.

Medio 1998 sloten de partijen die betrokken zijn bij het wijkveiligheidsbeleid en overlast-bestrijding een convenant af. Ondertekenaars zijn de deelgemeente Charlois, projectbureau Geïntegreerd Veiligheidsbeleid, projectbureau Voortvarend Charlois, Regiopolitie Rotterdam Rijnmond / Bureau Slinge en Charlois' Welzijn. In het convenant is de bijdrage van de betrokken partijen vastgelegd.

In het bijbehorende projectplan wordt geconstateerd dat er in een aantal situaties meer aan de hand is dan alleen onbegrip tussen jongeren en volwassenen. 'In sommige gevallen is er daadwerkelijk sprake van overlast door jongeren.'

Daarbij worden 3 categorieën overlast onderscheiden.

Categorie 1: verstoerde verhoudingen

Categorie 2: aanwijsbare overlast

Categorie 3: ernstige overlast.

(Voor een beschrijving van de onderscheiden situaties, zie bijlage 2).

Iedere categorie vraagt een aanpak die toegesneden is op de specifieke situatie. Bij situaties van categorie 2 en 3 staat handhaving door de politie voorop. Wanneer de normen op straat hersteld zijn kan worden overgegaan naar activiteiten die zijn gericht op relatie-verbetering.

Bij de inzet van de bus is een gezamenlijke diagnose vereist van de situatie aan de hand van de onderscheiden categorieën, om vervolgens een werkwijze en taakverdeling te bepalen.

In de Tussentijdse Rapportage van Charlois' Welzijn van eind 1998 wordt de inzet van de bus in eerste anderhalf jaar beschreven.

In 1997 en 1998 werd de bus achtereenvolgens ingezet in de volgende situaties:

Kerkwervesingel, Sliedrechtflat, Ossenissebuurt en Wielewaal.

De inzet bij de Kerkwervesingel en de Sliedrechtflat werd in 1998 afgerond. De interventies in de Ossenissebuurt en in Wielewaal werden in 1999 voortgezet.

Uit de rapportage blijkt dat de bus een geschikt middel is voor het leggen van contacten met jongeren.

Gesignaleerd wordt dat een goede samenwerking met de politie, met duidelijkheid over en weer over taken en verantwoordelijkheden, een voorwaarde is.

Ook is samenwerking vereist met andere medewerkers Charlois' Welzijn. Er is een aanbod nodig van jongerenactiviteiten door het reguliere jongerenwerk in de wijk waarnaar bezoekers van de bus kunnen worden verwezen. Van het opbouwwerk wordt gevraagd om contacten te leggen met omwonenden en andere bewoners en relatiebevorderende activiteiten te ontwikkelen.

In de rapportage wordt gesignaleerd dat het werken in de bus spanningsvol is en veel vraagt van het team van jongerenwerkers. Het organiseren van activiteiten buiten de bus is noodzakelijk om deze spanning te hanteerbaar te maken.

Een belangrijk resultaat van de inzet van de bus is dat inzicht ontstaat in de situatie van groepen jongeren die geen gebruik maken van reguliere voorzieningen. Doelgroep blijken vooral jongeren te zijn met meervoudige problemen. Een groot percentage is afkomstig uit etnische minderheden.

Ook in de Tussenrapportage wordt geconcludeerd dat er niet alleen sprake is van onbegrip tussen jongeren en ouderen. Er is ook overlast, en dat moet als zodanig worden benoemd om een doeltreffende aanpak mogelijk te maken. De omschrijving 'jong en oud' kan de verkeerde indruk wekken dat het vooral zou gaan om spanningen tussen jeugdigen en 55-plussers. Dit is onjuist, aldus de Tussenrapportage. 'Het gaat om problemen die zich voordoen op plekken waar jongeren zich ophouden en waar dreiging en overlast ervaren wordt door omwonenden.'

Dat deze overlast in een aantal situaties wordt veroorzaakt door jongeren met een andere etnische achtergrond vergroot de gevoelens van onveiligheid bij omwonenden. Daarbij komt dat niet alleen sprake is van spanningen tussen jongeren en andere volwassen bewoners, maar ook tussen bewoners onderling.

2.2 Doelstellingen

Het busproject en het jong & oud project werden opgezet als aparte projecten.

De doelstellingen van het busproject werden als volgt geformuleerd:

- Het verbeteren van de contacten tussen jongeren en ouderen
- Het bereiken van groepen jongeren die met het reguliere aanbod niet of nauwelijks worden bereikt, die erg mobiel zijn en zgn. hanggedrag vertonen

De doelstellingen van het jong & oud project luidden als volgt:

- Het vergroten van de tolerantie tussen jongeren en volwassenen
- Het verminderen van jongerenoverlast
- Het verder ontwikkelen van een werkwijze om de relatie tussen jong en oud in de wijken te verbeteren.

In de uitvoering is feitelijk sprake van één project, waarbij de bus wordt ingezet voor contactlegging met jongeren en tegelijkertijd wordt gewerkt aan relatieverbetering tussen jongeren en de omgeving. In het vervolg wordt dan ook gesproken over 'het bus-project'.

2.3 Positionering van het project binnen Charlois' Welzijn

Binnen Charlois' Welzijn zijn de medewerkers van het busproject ondergebracht binnen de productgroep Maatschappelijke Activering. Deze productgroep bevat medewerkers vanuit diverse disciplines die vraaggericht werken, zoals ambulant jongerenwerkers en opbouwwerkers. Deze medewerkers worden allen betiteld als 'projectmedewerker'. Voor de duidelijkheid wordt in het vervolg gesproken over (ambulant) jongerenwerker als het gaat over de projectmedewerker van de bus, en over opbouwwerker als het gaat over de projectmedewerker met opbouwwerktaken.

Binnen de productgroep Activiteitencentra zijn de medewerkers van Charlois' Welzijn ondergebracht die aanbodgericht werken. De medewerkers van deze productgroep heten 'programmeurs' en werken ook vanuit verschillende disciplines. In het vervolg wordt het werk van programmeurs die aanbodgericht werken met jongeren 'regulier jongerenwerk' genoemd.

3. Inzet van de bus in 1999

In dit hoofdstuk wordt de inzet van de bus beschreven aan de hand van de interventies in twee buurten, de Ossenissebuurt en Wielewaal.

Daarna volgen een cijfermatig overzicht over de inzet van de bus in 1999 en enkele conclusies en aandachtspunten.

De bus werd in 1999 ingezet in de volgende situaties:

- Ossenissebuurt: hanggroep Stavenissestraat en buurtcampagne Ossenissebuurt
- Wielewaal: jongerengroep de Swing en Marokkaanse jongerengroep
- Plein 1953, jongerenuitdaging met schilderen van schuttingen rond bouwput
- diverse Opzoomeracties.

3.1 Ossenissebuurt

Context

De Ossenissebuurt is aandachtsgebied in het kader van het Grote Steden Beleid. Het is een woonwijk met hoofdzakelijk portiek-etagewoningen rond binnenterreinen, gebouwd in de jaren 50. De bevolking verandert van karakter. Oudere bewoners vertrekken uit de buurt en hun plaats wordt ingenomen door jonge gezinnen, vaak van allochtone afkomst. Er wonen veel Surinaamse en Antilliaanse gezinnen in de buurt.

De buurt kampt met een verpauperde aanblik, toenemende overlast en veel huurdervisselingen, aldus het rapport 'Kijken naar wijken' (deelgemeente Charlois, juli 1999). Daarom is de buurt voor drie jaar aangewezen als actiegebied. In deze drie jaar wordt o.m. ingezet op het opknappen van de woningen, de gemeenschappelijke tuinen en de openbare ruimte en het creëren van voorzieningen en activiteiten voor kinderen en jongeren. Daarnaast wordt gewerkt aan het versterken van de sociale structuur, door o.m. buurtbemiddeling, portiekgesprekken en het organiseren van buurtactiviteiten.

Deelgemeente, woningcorporatie, politie en Charlois's Welzijn maakten in 1998 een inventarisatie van hun inzet in de buurt om tot een gezamenlijke aanpak te komen.

Belangrijke onderdelen van de inzet van Charlois' Welzijn zijn:

- het leggen van contacten met (de nieuwe) bewoners in de buurt;
- het leggen van contacten met groepen jongeren die niet deelnemen aan reguliere activiteiten.

Een overheersend probleem in de buurt vormde in 1998 de overlast die werd veroorzaakt door een groep jongeren. Ze verzamelden zich op een centraal punt in de buurt, op een kruispunt bij een glasbak. Ze maakten veel lawaai en riepen naar voorbijgangers; omwonenden en andere bewoners voelden zich bedreigd.

Er werd een plan van aanpak gemaakt waarbij het opbouwwerk relaties legde met bewoners, en het jongerenwerk met behulp van de bus contact zocht met de jongeren. Beoogd werd om in een volgende fase de verschillende groepen met elkaar in contact te brengen, via gezamenlijke activiteiten. Dit zou zo mogelijk kunnen leiden tot een platform waar jong en oud elkaar konden ontmoeten.

Diagnose

Door de jongerenwerker werd in samenwerking met de politie een diagnose gemaakt van de situatie.

'Overlast definieer ik zo dat er in iedere geval meldingen zijn bij de politie. Je kunt altijd wel zeggen dat er overlast is. Het is ook iets dat je zelf beleeft.' (jongerenwerker)

Bij de diagnose werd gebruik gemaakt van een formulier waarop meldingen per situatie worden geregistreerd. Het blijkt dat escalaties hebben plaatsgevonden tussen jongeren onderling, waarbij ook bewoners waren betrokken. Ook werd een vrouw in elkaar geslagen.

De diagnose luidde dat sprake was van een categorie 2/3 situatie.

Contacten met jongeren

De bus stond twee maal per week, een middag en een avond, in de buurt bij de kruising waar de jongeren elkaar ontmoetten. Er kwamen zo'n 15 tot 25 jongeren af op de bus, merendeels Antilliaanse jongens en meisjes afkomstig uit de buurt.

Met 20 bezoekers is de bus al behoorlijk vol. In de zomer staan jongeren ook buiten bij de bus. De bus fungeerde vooral als ontmoetingspunt voor de jongeren. Bier en blowen is in de bus niet toegestaan. Er zijn geen video-spelletjes of tafelvoetbal. Wat dat betreft is het aanbod van de bus beperkter dan in een buurthuis. De bus is voor jongeren een mogelijkheid om elkaar op een droge en warme plek te treffen en met elkaar te praten.

Jongeren vinden het een attractie om met de bus een rondje te rijden. De bus ging regelmatig met de jongeren op stap naar een pleintje of een veldje om te voetballen. Een aantal malen werd de bus gebruikt voor het maken van een excursie met de groep. De uitstapjes hadden het karakter van een survival-tocht en vonden plaats in de Biesbosch. De bus heeft 12 slaapplaatsen en een keukentje, en is daarmee ingericht voor het maken van eenvoudige (en goedkope) excursies met als doel het versterken van contacten en teambuilding.

Contacten met de buurt

De reactie vanuit de buurt op de bus was positief. Het werd gewaardeerd dat er iets werd gedaan voor de jongeren. Ook bewoners kwamen soms de bus in om een praatje te maken met jongeren, of om te klagen bij de jongerenwerker.

Dit in tegenstelling tot eerdere ervaringen in 1998 op andere plekken, zoals de Kerkwervesingel, waarbij de grote toeloop naar de bus leidde tot protesten van omwonenden.

In de Ossenissebuurt werden aanvankelijk ook koffieochtenden georganiseerd in de bus voor omwonenden. Dit met de bedoeling om met bewoners te praten over klachten en om een betere verstandhouding tot stand te brengen met de jongeren.

Ook werden jongeren uitgedaagd om vijf bewoners uit te nodigen om de bus te bezoe-ken.

'Ze gingen overal aanbellen. Ik had niet gedacht dat ze dat zouden doen, maar ze vonden dat normaal.' (jongerenwerker)

De resultaten van deze manieren van contactlegging tussen jongeren en de buurt bleven echter beperkt. Het bleek moeilijk om op deze wijze verder te komen dan klagen over jongeren.

Een succesvolle methode bleek in 1998 de uitdaging aan de jongeren om een straatfeest te organiseren.

'Vraag was: wat zou je kunnen om te laten zien dat jullie jongeren zijn die leuke dingen kunnen doen?' (opbouwwerker)

De jongeren wisten er een groot feest van te maken, met luchtkussens en een playback show, waar zo'n 200 kinderen op af kwamen.

De kinderen waren merendeels Surinaams en Antilliaans. Er zijn weinig autochtone kinderen in de buurt en er kwamen maar enkele oudere Pendrechtenaren af op het feest. Daarmee werd de grote verandering van de bevolking in de buurt manifest. Dat leverde spanning op. Door de opbouwwerker werd dat in 1999 vertaald in een buurtcampagne.

Een tweede uitdaging was het opknappen van een speelplekje achter de Yersekestraat. Dat gebeurde op aangeven van bewoners die vonden dat de jongeren de handen maar eens uit de mouwen moesten steken. De jongeren haalden zo'n 200 tegels uit de grond. De bus werd ingeschakeld en als tegenprestatie zorgden bewoners voor hapjes. De respons van volwassenen was niet groot, maar het lukte wel enkele contacten te leggen.

'Er werd een eerste schakeltje gelegd tussen een witte Pendrechtse vrouw en een Antilliaanse vrouw.' (opbouwwerker)

Als beloning voor het succesvol uitvoeren van de uitdagingen werd de jongeren een uitstapje met de bus naar Euro-Disney in het vooruitzicht gesteld. Dit plan werd echter tot teleurstelling van de jongeren afgewezen door het management van Charlois' Welzijn omdat het als een te risico-volle onderneming werd gezien die niet past binnen de kaders van het bus-project zoals overeengekomen met de deelgemeente Charlois.

In de zomer van 1999 werd door opbouwwerk en jongerenwerk gezamenlijk een breed opgezette campagne gevoerd onder de titel 'Terrassen in de Ossenisse, dat wil je niet missen'.

Op elf plekken in de buurt werd op een binnenterrein een 'terras' georganiseerd. Letterlijk, met tafeltjes, stoeltjes en vlaggetjes. En met hapjes en drankjes, met muziek en kinderenspelletjes. Ook de bus was steeds present.

Bij de voorbereiding van de terrassen werden bewoners ingeschakeld. De programmeur van Charlois' Welzijn zorgde voor spelmateriaal, vrijwilligers en vakkrachten, en een aantal malen organiseerde het sportbuurtwerk sportactiviteiten. Verder werd samengewerkt met diverse instellingen als O.K.-bank voor sociale activering en het AA-project voor o.m. arbeidsmarkt-toeleiding voor Antilliaanse en Arubaanse vrouwen.

De campagne was succesvol. Er kwamen veel bewoners af op de terrassen.

'Mensen in de buurt komen niet naar vergaderingen. Je moet naar ze toe. Ze zijn alleen te bereiken via laagdrempelige activiteiten, zoals een terras op het binnenterrein.' (opbouwwerker)

De terrassen vormden onderdeel van een breder plan van aanpak in de buurt. De inzet van de bus hoorde daarbij en andere elementen waren portiekgesprekken en het opknappen van portieken en binnenterreinen. Verder werd onderzocht aan welke gezamenlijke activiteiten behoeft bestaat bij vrouwen. Dat heeft inmiddels geleid tot de start van een inloop voor Antilliaanse vrouwen in het wijkcentrum.

Resultaten

De overlast van jongeren in de buurt is in de loop van 1999 verdwenen. Blijkens opgave van de politie zijn er geen meldingen meer.

Door het reguliere jongerenwerk in Pendrecht werd een jongerensoos opgezet waar de jongeren uit de bus naar toe konden. Door de soos nam het hanggedrag van de jongeren af. De soos functioneerde tot de zomervakantie. Daarna viel de jongeren-groep uit elkaar. Aan een vervolg-activiteit in het najaar, gedacht werd aan een filmclub, bleek geen behoeft te bestaan.

Ook de jongerenwerker van de bus signaleert dat de overlast in de buurt is verdwenen. Een factor is naar zijn mening de aanwezigheid van de bus. Door iedere week aanwezig te zijn en veel activiteiten te organiseren ontstonden contacten met de jongeren.

‘Belangrijkste is dat we naar de jongeren luisterden. Daardoor stelden ze zich minder provocerend op naar de buurt.’ (jongerenwerker)

Het netwerk rond de bus bestaande uit de opbouwwerker, jongerenwerker en de wijkagent houdt de vinger aan de pols om in te kunnen springen als dat nodig is.

Het bleek niet mogelijk om met deze groep jongeren tot een jong & oud platform te komen. Daarvoor zaten teveel probleem-jongeren in de groep.

Ook van de kant van de volwassenen in de buurt bleken te weinig aanknopingspunten te bestaan voor een meer gestructureerd contact in de vorm van een platform. Het bestaande patroon van overleggen en vergaderingen in Pendrecht spreekt de nieuwe bewoners niet aan. Voor een platform dat daarop is geënt is geen draagvlak te vinden. Veel bewoners in de buurt hebben te kampen met problemen. Dat geldt voor de nieuwe bewoners. En ook voor veel oudere bewoners die moeite hebben met de veranderingen in de buurt. De opbouwwerker neemt waar dat het ongenoegen zich uit in afweer tegen nieuwe bewoners en klachten over (gekleurde) jongeren. Het uit zich ook in discriminatie.

Concrete vormen van overlast konden worden weggenomen. De glasbak bij de kruising waar de jongeren zich verzamelden vormde een bron van overlast. Een van de maatregelen die werd getroffen was het verwijderen van deze bak.

‘Het is grappig om te zien hoeveel moeite je dan moet doen om een glasbak weg te krijgen’. (opbouwwerker)

Het wegnemen van concrete overlast leidde echter niet bij alle bewoners tot een afname van de klachten over jongeren.

Bij de buurtcampagne met de terrassen werd ook de bus ingeschakeld. De opbouwwerker signaleert dat dit in een aantal gevallen leidde tot een betere verstandhouding en contacten tussen jongeren en andere bewoners.

Het verdwijnen van de overlast heeft, naar het oordeel van de jongerenwerker, behalve met de inzet van de bus ook te maken met andere factoren. Jongerengroepen zijn mobiel, ook het Zuidplein vormde een ontmoetingspunt voor de groep. Een andere factor is het verloop van de groep dat o.a. werd veroorzaakt door zwangerschappen en door verblijf in de gevangenis.

'De overlast in de buurt is verdwenen, maar de problemen van de jongeren niet.' (jongerenwerker).

Een aantal jongeren was betrokken bij geweldpleging en overvallen. Een belangrijke functie van de bus is naar de mening van de jongerenwerker dat zo contacten ontstaan met groepen jongeren die maatschappelijk geïsoleerd zijn omdat ze niet naar school gaan en geen werk hebben. Deze jongeren komen ook niet in een buurthuis of wijkgebouw. Ze worden overal 'uitgekotst'. Via de bus ontstaat inzicht in de situatie van deze jongeren.

Wat ontbreekt is echter de schakel met instellingen voor hulpverlening en opvang. De jongerenwerker pleit voor een vorm van case-hulpverlening waarbij vanuit de individuele situatie van een jongere hulp wordt georganiseerd.

Sterk punt van de inzet van de bus in Ossenisse is naar het oordeel van de betrokkenen de samenwerking tussen de diverse participanten.

Goede samenwerking met de politie is, zoals gezegd, een voorwaarde voor de inzet van de bus in overlast-situaties. De politie fungeert als de noodzakelijke stok achter de deur. In de situatie in de Ossenissebuurt was er geen behoefte aan een actief optreden van de politie, maar de politie was wel steeds 'in de buurt'.

De samenwerking is gebaseerd op een uitwisseling van diensten. De wijkagent kan zorg dragen voor politieel optreden als dat noodzakelijk is en de politie heeft gegevens over meldingen. De jongerenwerker kan inzicht verschaffen in de groep. Hij beschikt daarmee over kennis die de politie niet heeft.

'In uniform is het moeilijk kennis maken met deze jongeren.' (jongerenwerker)

Tweede samenwerkingspartner is het opbouwwerk. De opbouwwerker kan contacten leggen met bewoners en zo voorwaarden scheppen voor de beoogde relatie-verbetering tussen jong en oud.

Derde partner is het reguliere jongerenwerk in de wijk, dat activiteiten kan organiseren die zijn toegesneden op de jongerengroep, zoals een jongerensoos. Ook het sportbuurtwerk van dienst Recreatie Rotterdam kan daarbij een belangrijke rol vervullen door het organiseren van sportactiviteiten.

Het reguliere jongerenwerk en het sportbuurtwerk fungeren zo als 'achterdeur' van de bus.

De inzet van de bus in de Ossenissebuurt werd op een succesvolle wijze afgestemd met de inzet van andere medewerkers en activiteiten vanuit Charlois' Welzijn. Daarmee werd voorkomen dat een te grote druk ontstond op de bus.

Bijlage 2

3 categorieën van overlast (Projectplan 'Jong en oud in Pendrecht', deelgemeente Charlois e.a., 1998)

situatie	doelstellingen	acties	betrokkenen	termijn	evaluatie-criteria
Categorie 1: Verstoerde verhoudingen					
- 5 à 10 jongeren - lawaaioverlast door harde muziek of scooters - overlast beperkt tot 2 à 3 keer per week - weinig of geen vandalisme - weinig of geen strafbare feiten - incidentele melding van klachten - weinig of geen contacten met politie of welzijnswerk	- ophaffen van de overlast - attitude-verandering bij zowel de jongeren als de volwassenen - jong en oud op positieve manier met elkaar in contact brengen	- contact leggen en vertrouwen winnen bij de jongeren - contact leggen en vertrouwen winnen bij de omwonenden - stellen van normen (bij jong en oud) - gezamenlijke activiteiten	- Charlois' Welzijn (busproject) + regulier jongerenwerk - Charlois' Welzijn - Politie - Charlois' Welzijn	- 8 weken	- uitvoering activiteit - klantvriendelijkheids-onderzoekje - mate van samenwerking - geen klachten meer
Categorie 2: Aantoonbare overlast					
- 10 à 15 jongeren - overlast vindt bijna dagelijks plaats op een locatie - kleine vernielingen - vervuiling van de omgeving - incidentele bedreiging van de omwonenden - regelmatig klachtenpatroon (politie, corporatie of anders) - groep is bekend bij politie of welzijnswerk - geen (positief) contact tussen jongeren en omwonenden	- afname van het aantal klachten met 75 % - beheersen van de situatie door tijdelijke maatregelen - vinden van een definitieve oplossing door: a) attitude-verandering b) aanpassingen aan de woonomgeving	- contact leggen en vertrouwen winnen bij de jongeren en hen tijdelijk alternatief bieden - contact leggen en vertrouwen winnen van omwonenden - gerichte handhaving en normering - gezamenlijke slot-activiteit	- Charlois' Welzijn - Politie - Charlois' Welzijn en politie	- 12 weken	- reductie van het aantal klachten met 75 % - uitvoering gezamenlijke activiteit - klantvriendelijkheids-onderzoekje - mate van samenwerking
Categorie 3: Ernstige overlast					
- 15 of meer jongeren - overlast vindt bijna dagelijks plaats op een locatie - vervuiling van de omgeving - regelmatig klachtenpatroon (politie, corporatie of anders) - groep is bekend bij politie of welzijnswerk - geen (positief) contact tussen jongeren en omgeving - groep is onhandelbaar	- afname van het aantal klachten met 50% - beheersen van de situatie door strikte handhaving door de politie - aanbieden van tijdelijk alternatief door het busproject - in kaart brengen van de individuele problematiek van de groepsleden	- contact leggen en vertrouwen winnen bij de jongeren en hen tijdelijk alternatief bieden - omwonenden op de hoogte brengen van de stand van zaken - gerichte handhaving en normering - na periode van 8 weken bepalen wat vervolgstappen zijn	- Charlois' Welzijn (busproject) - Politie - Charlois' Welzijn en politie	- 8 weken	- reductie van het aantal klachten met 50% - beeld van de groep en de problematiek - mate van samenwerking